

23.9.2015

Eduskunnan talousvaliokunnalle

E 35/2015 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission julkinen kuuleminen digitaalisen sisällön ja tavaroiden sähköisen kaupan sopimussäännöistä

Valtioneuvosto on lähettänyt eduskunnalle selvituksensä digitaalisen sisällön ja tavaroiden sähköisen kaupan sopimussääntöjä koskevasta komission julkisesta kuulemisesta. Kuuleminen jakautuu digitaalista sisältöä ja tavaroiden verkkomyyntiä koskeviin osiin.

Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry:n mielestä käsiteltävänä oleva kokonaisuus ja erityisesti sen digitaalista sisältöä koskevat osa on vaikeasti hahmoteltava ja rajoiltaan epäselvä. Kohteena on suuri joukko erilaisia tuotteita, joihin on hankala kohdistaa yhtenäistä sääntelyä; osan tuotteista kuluttajat joutuvat maksamaan itse rahalla, osa tuotteista on mainosrahoitteisia ja osan kuluttajat maksavat itsestään antamalla tiedoilla; joukossa on tuotteita joita on saatavana sekä fyysisinä tallenteina että digitaalisen sisältönä; lisäksi monet digitaaliset tuotteet paketoidaan osaksi fyysisten tavaroiden kauppaa.

Kuluttajaliitto on sitä mieltä, että ensisijaisesti digitaalisen kaupankäynnin sääntelyn tulee perustua elinkeinotoiminnan yleisen sääntelyn (mukaanlukien kuluttajansuojalainsäädäntö) mukauttamiseen tavalla, joka ottaa huomioon digitaalisten hyödykkeiden erityispiirteet. Osa digitaalisista tuotteista (esimerkiksi pelit, tietokoneohjelmat, ladattavat mediasisällöt) on monessa suhteessa rinnastettavissa tavaroihin ja usein niitä on saatavissa myös fyysisinä tallenteina tai ne on asennettu jo valmiiksi esimerkiksi tietokoneelle – näitä hyödykkeitä onkin luontevaa säädellä tavaran kauppaa koskevien säännösten muokkaamisella kattamaan myös ne. Osa digitaalisista hyödykkeistä on puolestaan joko suoraan viestintäpalveluja tai rinnastettavissa niihin ja niiden sääntelyyn sopiikin parhaiten yleinen viestintämarkkinoita koskeva lainsäädäntö.

Kuluttajaliiton mielestä on kuitenkin ongelmia, joita ei voida ratkaista ilman uutta sääntelyä. Digitaalisen sisällön kaupan ja muuhun kaupalliseen levittämiseen liittyy myös erityisongelmia, jotka ovat luonteenomaisia digitaaliselle sisällölle riippumatta siitä missä muodossa sitä levitetään, digitaalisessa muodossa vai tallenteina. Keskeisimmät ongelmat liittyvät kuluttajin turvallisuuteen: tuotteet itsessään voivat sisältää haittaohjelmia tai kerätä kuluttajista tietoa tai tuotteissa olevat puutteet voivat altistaa kuluttajat haitta-

23.9.2015

ohjelmille tai muille ongelmille. Tämän vuoksi uusi sääntely, joka koskee kaikkea digitaalisten hyödykkeiden kaupallista levittämistä, saattaa olla tarpeellista.

Kuluttajaliitto ei vastusta valtioneuvoston kantaa siitä, että mahdollinen sääntely rajataan koskemaan vain kuluttajasopimuksia. Kuluttajaliitto yhtyy valtioneuvoston kantaan siitä, että digitaalisia sisältöjä koskevan yhtenäisen sopimusoikeudellisen erityissääntelyn puutetta tai yksittäisten jäsenvaltioiden sääntelytoimia merkittävämpiä ongelmia sisämarkkinoiden toiminnan kannalta ovat muun muassa kansalliset tuotteita koskevat vaatimukset, verolainsäädäntöjen erot sekä kielelliset ja kulttuurilliset erot. Samoin Kuluttajaliitto on valtioneuvoston kanssa samaa mieltä siitä, että kuluttajansuojalainsäädännön harmonisointia on lähtökohtaisesti tärkeä jatkaa, mutta komission kyselyssään hahmottelema sääntely ei välttämättä ole tarkoituksenmukainen tapa parantaa digitaalisten sisämarkkinoiden toimintaa.

Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry

Juha Beurling
pääsihteeri

Timo Niemi
lakimies